

FAGLIGE TEMAER
Kontakt: Henriette Lemvig
henriette@effektivtlandbrug.dk
40 21 97 57

**aktuelt
tema**

Rålam klippet midt over under biomasse-græsslæt. I andre tilfælde er det kun benene, der klippes, og lammene dør langsomt. (Foto: Jesper Illemann)

Faren for påkørsler af rålam er særlig høj i nærheden af krat, hegn og skovbryn. (Foto: Rasmus Nyholm Jørgensen)

Via en trykfølsom skærm med et flyfoto som baggrund kan den ønskede flyverute lægges ind, og dronen styres automatisk fra start til landing. På denne måde er systemet ikke forbeholdt specialister, men vil kunne udvikles til et brugbart værktøj eksempelvis for maskinstationer, der ønsker at sikre sine kunder og personale mod høstdrab og forurening af afgrøden. (Foto: Carsten Riis Olesen)

Flere og flere rådyr bliver ofre ved græsslæt

Droneteknologi kan hjælpe med at finde vildtet, inden det ender i høstmaskinerne.

Af Carsten Riis Olesen, Danmarks Jægerforbund, Rasmus Nyholm Jørgensen, Aarhus Universitet, Lisbeth Nielsen, Natur og Landbrug og Hanne Juncher Fris, LMO.

aktuelt tema Maskinstationens traktorfører står oftere og oftere over for et grimt syn af et lemlæstet rålam, når de er sendt ud for at tage græsslæt på engarealerne i vores ådale.

I bedste fald dør et påkørt dyr hurtigt, men ofte er traktorførerne udsat for den ubehagelige situation, at skulle indfange og aflive et rålam, der på trods af lemlæstede ben, kæmper vildt for sit liv.

Men hvorfor dræbes så meget vildtyngel ved græsslæt, og findes der metoder til at forhindre det?

Strudsestrategi

Rådyr er byttedyr, hvis bedste forsvar er at flygte. Den muskuløse krop gør det voksne rådyr til en eminent sprinter, men i de første uger af lammens liv er deres muskler ikke så udviklede, at de vil være i stand til at løbe fra ræven.

Råen beordrer derfor de unge lam til at blive liggende i græsset, mens de selv søger føde et andet sted. De spæde lam udsender næsten ingen fært (lugt), når de trykker sig

mod jorden, og ligger helt stille. På den måde overlever de alligevel ræven.

Over for en 6-12 meter bred butterfly rotorklipper med høj hastighed, er rålammens »strudsestrategi« langtfra effektiv. Derfor sker det oftere og oftere, at rålam dræbes eller lemlæstes, når der høstes græs fra midt i maj til midt i juli.

En tæt rådyrbestand

Rådyrbestanden i Danmark har de seneste ti år ligget på et højt og rimeligt stabilt niveau efter mange års kraftig stigning. Vintergrønne marker, grønne vintre og tilplantning giver det danske landskab en høj bæreevne for rådyr og samtidig potentiale for problemer, når der tages græsslæt i den periode, lammene sættes.

Der tages i dag græsslæt på et stigende areal, fordi færre og færre enge græsses. Engarealer, der hverken græsses eller høstes, gror hurtigt til i krat, rørskov og højt voksende græsarter. Ved tilgroning forsvinder græsningsarealernes artsrige flora, så høst af biomasse kan være en del af fremtidens naturpleje.

De mere langhårede engområder er imidlertid også særdeles attraktive yngleområder for en række vildtarter. Græsslæt i maj-juli medfører derfor stor risiko for påkørsler.

Forurening af græsensilagen

Hvis græsslæt ensileres sam-

men med høstdræbt vildt (rådyr, ænder, fasaner samt mus og mosegrise) vil botulismebakterier kunne forurene foderet og, i uheldige tilfælde, føre til dødsfald blandt husdyr.

Ved monitorering af nyslåede engarealer med hunde har vi fundet op til seks småpattedyr per hektar. Herudover vil der ofte være ihjelslåede krybdyr og padder. Selv om en del af de høstdræbte dyr hentes af ådselædere (krager, måger, rovfugle, ræv og grævling) inden græsset ensileres, registreres stadig dødsfald blandt husdyr på grund af botulisme.

Droner med termiske kameraer

Droner er blevet populær teknologi til mange formål. En gruppe forskere og udviklere fra Institut for Ingeniørvidenskab samt Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet, Natur & Landbrug, LMO og Danmarks Jægerforbund har sat sig for at bruge drone-teknologien til at finde vildtet i græsmarkerne inden høstarbejdet sættes i gang.

Foreløbigt har forsøg vist, at kombinationen af et luftfartøj, der »ser« lodret ned i vegetationen, samt et varmefølsomt kamera kan identificere rådyrlam.

De foreløbige resultater viser, at metoden vil kunne udvikles til et praktisk brugbart redskab, som vil kunne indkøbes til en fornuftig pris og kunne håndteres af for ek-

sempel en medarbejder på en maskinstation.

Drone med afvægemiddel

Alene at opdage rålammene, der skjuler sig på engarealerne, redder dem ikke fra høstmaskinerne. Der arbejdes derfor målrettet på, at anvende dronen til, fra luften, at stimulerer de voksne råer til at flytte lammene fra de områder, der skal høstes.

En række lavteknologiske metoder har gennem tiden været anvendt for at forhindre høstdrab af rådyrlam. For at sikre rimelig succes anvendes flest mulige stimuli, for eksempel kombination af lyd,

lugt og bevægelse. Vigtigst er dog, at indsatsen sættes ind dagen før planlagt høst, så råen kan nå at flytte lammene om natten.

Uanset hvor god en hund man har, er afsøgning af et engareal umiddelbart før græsslæt ineffektivt og giver ofte falsk trykthed.

Et kørselsmønster hvor en-

gen klippes indefra og ud i stedet for omvendt kan redde nogle dyr, men i praksis anvendes denne metode for sjældent. Kæder, der slæber i vegetationen foran klipperen, kan rede dyr, men er desværre ikke effektive nok mod de dyr, der trykker hårdt.

hl

KSM gårdspladssprøjte til en fordelagtig pris

195 liter sprøjte med 3 punktsophæng. Leveres med PTO aksel og har indbygget rentvandstank.

Sprøjten har 6 meter bom med triblet dyser og leveres med slange og opruller med 20 meter slange og lanse.

Monteret med filter, aftapning og omrøring.

Kr. **12.500,-**
+ moms

KSM-Maskinservice ApS Henrik@ksm-gruppen.com
KSM-Trading ApS Tlf. 51666070

BJ-Agro

- nytænkende - også når det gælder:

- Topmotiveret planteavlserådsgivning
- Fælleshandel for kvægbrugere
- Vækststimuleringsmidler til kartofler og majs
- Ensileringsmidler til græs og majs
- Supertynd folie, med nyeste ilt-blokerende teknologi

Gødningsnyhed:

Forhandling af markedets mest effektive gødning

- Flydende gødning med ny teknologi
- Bedre udnyttelse af N og P
- Nye muligheder for blad- og proteingødskning

Vi har den rigtige løsning til den rigtige pris...
Ring på 28 45 95 52 eller 40 18 55 08

BJ-Agro

Vi tænker anderledes
Vorbassevej 2 - 6682 Hovborg
Tlf. 75 19 15 80 - www.bj-agro.dk